

"๕ ธันวาคม วันดินโลก"

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๓๘๙ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

พิธีวางพวงมาลาถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องใน “วันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า”

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลา ๗.๓๐ น. นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม นายกเนติบัณฑิตยสภา พร้อมด้วย นายชาติ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นายศักดิ์ ช่างรังษี เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์ รองเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายทองธาร เหลืองเรืองรอง ปฎิคม หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ กรรมการฝ่ายสโมสรฯ นายธานี สิงหนาท กรรมการสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ ผู้อำนวยการกองและพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมวางพวงมาลาถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้พระราชทานกำเนิดเนติบัณฑิตยสภา เนื่องใน “วันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า” ณ บริเวณลานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าอาคารเนติบัณฑิตยสภา ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (covid-19) ของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

วันศุกร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๙.๓๕ น. นายชาติ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นำพนักงานเนติบัณฑิตยสภาถวายความเคารพหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยพร้อมเพรียงกัน ณ บริเวณโถง ชั้น ๑ อาคารเนติบัณฑิตยสภา

๕ ธันวาคม วันดินโลก

เนื่องในวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ นอกจากนี้ยังเป็นวันที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ และเป็นวันที่นักปฐพีวิทยาของไทยทุกคนภาคภูมิใจ เนื่องจากวงการปฐพีวิทยานานาชาติ มีฉันทานุมัติเลือกวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีเป็น “วันดินโลก” และนักปฐพีวิทยาของไทยมีส่วนร่วมในการเชิดชูพระอัจฉริยภาพด้านการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรดินของพระองค์ท่าน ทั้งนี้ การเกิดขึ้นของวันดินโลกมีความเกี่ยวข้องกับกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (International Union of Soil Science : IUSS) องค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture

อ่านต่อหน้า ๔

* อัยการอาวุโส, ที่ปรึกษาอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด, ภาควิชานิติศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา
 ** นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ เนติบัณฑิตยสภา

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน ธันวาคม ๒๕๖๔ ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๓๘๙

สารบัญ

- ๒ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๗ ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๑๑ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๓ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๖ บทความ “การค้นหาคำความจริงในระบบไต่สวนของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ”
- ๒๑ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม รองประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายกฤษฎา บุญยสมิต ฝ่ายอำนวยการ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทรพรกิจ ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยประณะ ● นายทรงพล สุวรรณพงศ์ ● นางสาวฐษา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร ● นายเชษฐ สุขสมเกษม กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นายกฤษฎา บุญยสมิต
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา ● นายทีปกร โกลมพันธ์พร ● นางสาวสิตานันท์ ศรีวรรกร ● นายนิธินันท์ บุรณะเจริญรักษ์ ● นายนิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง ฝ่ายดำเนินการ
- นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ โสวัณณะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง กะเบียญ จัดส่ง ● นางสาววิศรา สุขโสสิ

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

Organization : FAO) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN)

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ จึงขอแนะนำ พระราชกรณียกิจด้านดินของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และความเป็นมาของ “วันดินโลก” (World Soil Day)

*****

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ทรงตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของดินที่เกิดจากสาเหตุธรรมชาติ เช่น บางแห่งเป็นดินเปรี้ยวจัด ดินเค็ม หรือ บางแห่งไม่มีดินเลย จึงทรงเรียกดินเหล่านี้ว่า “ดินแร้นแค้น” พระราชดำริเกี่ยวกับการแก้ปัญหา พื้นฟูอนุรักษ์ดินของพระองค์นั้น มีลักษณะเป็นธรรมชาติและเรียบง่าย ในทางปฏิบัติ เฉียบคม เหมาะเจาะ และชาวบ้านทั่วไปสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ ทรงเน้นการพัฒนาที่สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการพึ่งตนเอง ทรงใช้คำว่า “ระเบิดจากข้างใน” คือทำให้ชุมชนเข้มแข็งก่อนจึงค่อยออกสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำความเจริญรุ่งเรืองจากภายนอกเข้าไปสู่ชุมชนที่ยังไม่มีโอกาสเตรียมตัวหรือตั้งรับ ขั้นตอนต่อไปคือพัฒนาให้ประชาชนอยู่ในสังคมได้ตามสภาพและ

สามารถ “พึ่งตนเองได้” ในที่สุด โดยพระองค์ทรงเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องมี “ตัวอย่างของความสำเร็จ” เพื่อให้ประชาชนเข้ามาศึกษาตัวอย่างของจริง และนำกลับไปปฏิบัติได้เอง จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ จำนวน ๖ ศูนย์^{๑)} คือ

๑. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา
  ๒. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี
  ๓. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
  ๔. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี
  ๕. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
  ๖. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส
- ดังจะเห็นได้ว่า โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวกับการเกษตรมากกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงดินแทบทั้งสิ้น

^{๑)} กนกวลี ชูชัยยะ “พระราชประวัติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช”

ความเป็นมาของวันดินโลก^๒

แนวความคิดของการจัดตั้งวันดินโลกนั้น เริ่มต้นจากการประชุมวิทยาศาสตร์ทางดินของโลก ครั้งที่ ๑๗ ณ กรุงเทพมหานคร ในปี ๒๕๔๕ มีนักวิทยาศาสตร์ทางดินจากทั่วโลกมาร่วมประชุม ภายในงานมีการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรดิน รวมถึงการจัดตั้งโครงการพระราชดำรินโยบายของประเทศไทย ซึ่งนิทรรศการดังกล่าว ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมประจักษ์ถึงพระวิสัยทัศน์ในการบริการทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับทรัพยากรดิน ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่สนพระราชหฤทัยในวิทยาศาสตร์ทางดิน และผลสำเร็จจากการบริการจัดการดินอย่างต่อเนื่องของพระองค์ เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ

ในการประชุมครั้งนั้นได้มีการหารือเรื่องการจัดตั้ง “วันดินโลก” โดยที่ประชุมคณะกรรมการสหภาพวิทยาศาสตร์นานาชาติ มีมติให้วันที่ ๕ ธันวาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นวันดินโลก เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณของพระองค์ โดยใช้วันนี้เป็นวันรณรงค์ให้ชาวโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดินที่มีต่อความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติและสภาพแวดล้อม และความจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างยั่งยืน

สำหรับการขอพระบรมราชานุญาตให้วันที่ ๕ ธันวาคม เป็นวันดินโลก เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๕ นั้น คณะผู้บริหารสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ ได้เข้าเฝ้าฯทูลละอองธุลีพระบาททูลกระหม่อมถวายรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม แต่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมกราบบังคมทูลเชิญให้ดำรงตำแหน่ง A life membership และยังได้กราบทูลขอพระบรมราชานุญาตให้วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี เป็น “วันดินโลก”

2015
International
Year of Soils

ต่อมา องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ประกาศสนับสนุนให้มีการจัดตั้งวันดินโลก โดยนำข้อเสนอเข้าบรรจุวาระการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ประจำปี ๒๕๕๖ ซึ่งสหประชาชาติได้ประกาศรับรองอย่างเป็นทางการให้วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีเป็นวันดินโลก และปี ๒๕๕๕ เป็น “ปีดินสากล (International Year of Soils 2015)” ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ ดังนั้น ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ นอกจากเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แล้วนั้น ยังถือว่าเป็นวันดินโลกอย่างเป็นทางการในระดับสากลครั้งแรกอีกด้วย ประเทศไทย โดยกรมพัฒนาที่ดินจึงมีการจัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ร่วมกับประเทศต่าง ๆ

ปัจจุบัน ประเทศไทย หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการจัดงานวันดินโลก โดยกรมพัฒนาที่ดิน ได้เป็น

^๒ เอกสารวันดินโลก (World Soil Day) http://www.ldd.go.th/WEB_WorldSoilDay/wsd01_2.html

เจ้าภาพหลักในการจัดงานวันดินโลก ร่วมกับสมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทยสมาคมอนุรักษ์ดินและน้ำ สมาคมดินโลก องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และหน่วยงานภาคีภาครัฐ เอกชน องค์กรต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของนิเวศวิทยา และความหลากหลายทางชีวภาพในดินซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งหมดในระบบนิเวศ

อนึ่ง สำหรับกิจกรรมวันดินโลกปี ๒๕๖๔ นี้ จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “Halt soil salinization, boost soil productivity : พืชดินเค็ม เต็มเต็มผลผลิต สร้างชีวิตเกษตรกร” โดยเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ ธันวาคม

๒๕๖๔ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานวันดินโลก World Soil Day 2021 โดยมี นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายทองเปลว กองจันทร์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมด้วย นายชาติรี บุญนาคน ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการแทนอธิบดีกรมการข้าว หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ บุคลากร ประชาชนและเกษตรกร เข้าร่วมเสด็จฯ ณ พุ่่งกุลาร้องไห้ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพหน้าปก

โดย Xavier Espinosa จาก Pixabay.

แหล่งข้อมูลและภาพประกอบ

- กนกวลี ชูชัยยะ “พระราชประวัติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” หนังสือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชกับเนติบัณฑิตยสภา ฉบับเฉลิมพระเกียรติในมหามงคลที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี หน้า ๒๖
- พลเอกเดชา ปุัญญาบาล บทความรับเชิญ “๙ ตามรอยบาท ศาสตร์พระราชา”วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๐
- เว็บไซต์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ <https://www.moac.go.th/king-home>
- เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน สืบค้นจากhttp://worldsoilday.idd.go.th/wsdo๑_๓.html
- เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ <https://mgronline.com/daily/detail/๙๖๓๐๐๐๐๑๒๔๕๒๖> เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ

รวินท์ ชัยภิวัตรภักดี*

หารือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงวันที่ในสัญญา**

ข้อเท็จจริง

กรม พ. (กรมฯ) โดยสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจและทำแผนที่ มีความจำเป็นต้องจ้างผู้รับจ้างให้ดำเนินงานบำรุงรักษาระบบสนับสนุนศูนย์คอมพิวเตอร์เพื่อให้ใช้งานได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงได้ว่าจ้างบริษัท ช. จำกัด (บริษัทฯ) ตามสัญญา ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นเงิน ๖๘๖,๐๐๐ บาท ซึ่งสัญญาดังกล่าวมีการทำสัญญาจ้างเป็นรายปีและเป็นสัญญาจ้างต่อเนื่องในขั้นตอนจัดหาพัสดุคณะกรรมการขอบเขตรายละเอียดของงาน (TOR) ได้กำหนดใน TOR ข้อ ๖ ให้กำหนดระยะเวลาดำเนินการไว้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากเป็นสัญญาจ้างที่ต่อเนื่องจากสัญญาจ้างเดิม ผู้รับจ้างจึงได้เข้ามาดำเนินการบำรุงรักษาระบบสนับสนุนศูนย์คอมพิวเตอร์ตามสัญญาต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ แต่ปรากฏว่าในขั้นตอนการลงวันที่ในสัญญาได้เกิดข้อผิดพลาดโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีการเรียกให้ผู้รับจ้างมาลงนามทำสัญญาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ แต่ให้มาลงนามทำสัญญาภายหลังเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ระบุวันที่ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานในสัญญาจ้างข้อ ๖ ว่า “ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม ๒๕๖๓ ...” ซึ่งต่อมาภายหลังผู้รับจ้างได้ขอส่งมอบงานงวดที่ ๑

ปรากฏว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินค่าจ้างดังกล่าวได้ กรมฯ จึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานอัยการสูงสุด ขอให้หารือเกี่ยวกับประเด็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงวันที่ในสัญญาดังกล่าว

ข้อหารือ

กรมฯ ขอให้หารือในประเด็นว่า หากกรมฯ จะทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อ ๖ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและตรงตามข้อกำหนดในขอบเขตรายละเอียดของงาน (TOR) โดยขอแก้ไขวันที่ลงนามในสัญญาจากเดิม “ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม ๒๕๖๓...” แก้ไขข้อความใหม่เป็น “ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒...” การแก้ไขดังกล่าวจะทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ และสามารถแก้ไขข้อสัญญาดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่าการแก้ไขสัญญาจ้างตามที่หารือมานั้น เป็นการแก้ไขวันที่ที่ผู้รับจ้างจะต้องเริ่มดำเนินงานตามสัญญาเพื่อให้สอดคล้องตรงตามข้อเท็จจริง และตรงตามข้อกำหนดใน TOR โดยไม่ทำให้สาระสำคัญในร่างสัญญาเปลี่ยนแปลงไป กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติ

* อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย

** สำนักข้อหารือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย เลขรับที่ ท.๙๗/๒๕๖๓

การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๗ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ได้มีการลงนามไปแล้วเป็นหลักว่าจะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่การแก้ไขสัญญานั้นจะมีความจำเป็น และไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทฯ คู่สัญญา ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินค่าจ้างได้เนื่องจากลงวันที่เริ่มทำงานผิดพลาด การแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นและไม่ทำให้รัฐเสียประโยชน์ กรมฯ จึงสามารถแก้ไขข้อสัญญาดังกล่าวได้ ซึ่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖๑ และข้อ ๑๖๕

ทั้งนี้ การแก้ไขสัญญาให้มีผลย้อนหลังไปจนถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ดังกล่าว กรมฯ จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหนังสือเวียนของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๕.๒/ว ๓๔๖ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐ เรื่อง การอนุมัติยกเว้นให้การเช่าหรือการจ้างที่ต้องกระทำต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่ แต่ไม่อาจลงนามในสัญญาได้ทัน มีผลย้อนหลัง ด้วย

หมายเหตุ

๑. ข้อหาเรื่องนี้ เป็นกรณี กรมฯ อันเป็นหน่วยงานของรัฐ ได้ว่าจ้างบริษัทเอกชนให้ดำเนินการบำรุงรักษาระบบสนับสนุนศูนย์คอมพิวเตอร์ โดยใน TOR ข้อ ๖ ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการไว้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากเป็นสัญญาจ้างที่ต่อเนื่องจากสัญญาจ้างเดิม ผู้รับจ้างจึงได้เข้ามาดำเนินการบำรุงรักษาระบบสนับสนุนศูนย์คอมพิวเตอร์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ แต่ปรากฏว่าในขั้นตอนการลงวันที่ในสัญญาได้เกิดข้อผิดพลาด

โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมิได้มีการเรียกให้ผู้รับจ้างมาลงนามทำสัญญาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้ระยะเวลาการดำเนินงานตามสัญญาฉบับเก่าและฉบับใหม่ต่อเนื่องกัน แต่ได้ให้มาลงนามสัญญาในภายหลังเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ระบุวันที่ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานในสัญญาจ้างข้อ ๖ ว่า “ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม ๒๕๖๓...” ทำให้ต่อมาภายหลัง เมื่อผู้รับจ้างได้ขอส่งมอบงานงวดที่ ๑ ปรากฏว่าไม่สามารถเบิกจ่ายเงินค่าจ้างดังกล่าวได้ กรมฯ จึงได้มีหนังสือขอหารือสำนักงานอัยการสูงสุดว่าจะทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อ ๖ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและตรงตามข้อกำหนดใน TOR โดยขอแก้ไขวันที่ลงนามในสัญญาจากเดิม ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม ๒๕๖๓ เป็นวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ แทนได้หรือไม่ ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุด เห็นว่า กรมฯ สามารถทำการแก้ไขสัญญาจ้างดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นการแก้ไขวันที่ที่ผู้รับจ้างจะต้องเริ่มดำเนินงานตามสัญญาเพื่อให้สอดคล้องตรงตามข้อเท็จจริง และตรงตามข้อกำหนดใน TOR โดยไม่ทำให้สาระสำคัญในร่างสัญญาเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเป็นกรณีที่มีความจำเป็นและไม่ทำให้รัฐเสียประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติฯ) มาตรา ๙๗ โดยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ระเบียบฯ) ข้อ ๑๖๑ และข้อ ๑๖๕ อย่างไรก็ตาม กรมฯ ยังต้องปฏิบัติตามหนังสือเวียนของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๕.๒/ว ๓๔๖ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐ เรื่อง การอนุมัติยกเว้น

ให้การเช่าหรือการจ้างที่ต้องกระทำต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่ แต่ไม่อาจลงนามในสัญญาได้ทันมีผลย้อนหลัง อีกด้วย ซึ่งสาระสำคัญของหนังสือเวียนฉบับนี้มีใจความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒๔ (๔) จึงอนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังนี้

(๑.) ให้การทำสัญญาเช่าหรือสัญญาจ้างที่หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องเช่าหรือจ้างต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่ ภายหลังจากสัญญาเดิมสิ้นสุดลงกับผู้ให้เช่าหรือผู้รับจ้างรายเดิมหรือรายใหม่แล้วแต่กรณี ซึ่งหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการจัดหาไว้แล้ว แต่ไม่สามารถลงนามในสัญญาได้ทันภายในวันที่ ๑ ตุลาคม หรือวันแรกของปีงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมหรือวันอื่นอันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณ หรือวันที่มีการเช่าหรือการจ้างจริง แล้วแต่กรณี

(๒.) ในการดำเนินการจัดหาของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ได้รับการอนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามในข้อ (๑.) จะต้องปรากฏว่า หน่วยงานของรัฐรู้ตัวผู้ให้เช่าหรือผู้รับจ้างที่จะลงนามเป็นคู่สัญญาและผู้มีอำนาจอนุมัติให้เช่าหรือจ้างจากรายที่จัดหาไว้แล้วก่อนสิ้นปีงบประมาณ เพียงแต่อยู่ในขั้นตอนที่ไม่อาจลงนามในสัญญาได้ทันภายในวันที่ ๑ ตุลาคม หรือวันอื่นอันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณเท่านั้น

๒. สัญญาทางพาณิชย์นั้น เมื่อคู่สัญญาได้ลงนามในสัญญาไปแล้ว คู่สัญญาก็จะต้องปฏิบัติตามการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามสัญญา ทั้งนี้ตามหลักสัญญาต้องเป็นไป

ตามสัญญา (pacta sunt servanda หรือ agreements must be kept) ส่วนการแก้ไขสัญญาทางพาณิชย์นั้น ปกติแล้วจะทำได้ก็ต่อเมื่อมีข้อความในสัญญาระบุให้สามารถแก้ไขได้ หรือคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้มาตกลงแก้ไขสัญญากันในภายหลัง อย่างไรก็ตาม การแก้ไขสัญญาที่หน่วยงานของรัฐเป็นคู่สัญญาและตกอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติฯ นั้น จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ และระเบียบฯ อีกด้วย หน่วยงานของรัฐไม่สามารถแก้ไขสัญญาได้โดยพลการ ซึ่งตามข้อหารือนี้เป็นกรณีการแก้ไขสัญญาตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔๗ (๒) ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ได้มีการลงนามไปแล้วว่าจะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่การแก้ไขสัญญานั้นจะมีความจำเป็น และไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์ ซึ่งกรณีตามข้อหารือนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้วินิจฉัยว่า กรมฯ สามารถแก้ไขสัญญาดังกล่าวได้ ดังเหตุผลข้างต้น

๓. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขสัญญาในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

๓.๑ พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔๗ บัญญัติ

ว่า “สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้ว จะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้

(๑) เป็นการแก้ไขตามมาตรา ๔๓ วรรคห้า^๑

(๒) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์

^๑ มาตรา ๔๓ วรรคห้า บัญญัติว่า “ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ทำสัญญาตามแบบสัญญาตามวรรคหนึ่งหรือไม่ได้ส่งร่างสัญญาให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนตามวรรคสองหรือวรรคสาม หรือตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่งแล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานของรัฐส่งสัญญานั้นให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในภายหลังได้ เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว หรือเมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาเห็นชอบแต่ให้แก้ไขสัญญา ถ้าหน่วยงานของรัฐแก้ไขสัญญานั้นให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว ให้ถือว่าสัญญานั้นมีผลสมบูรณ์”

(ก) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ

(ข) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ในกรณีการแก้ไขสัญญาที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียประโยชน์หรือไม่รัดกุมพอ ก็ให้ส่งร่างสัญญาที่แก้ไขนั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบหรือระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อเพิ่มวงเงิน เมื่อรวมวงเงินตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิมและวงเงินที่เพิ่มขึ้นใหม่แล้ว หากวงเงินรวมดังกล่าวมีผลทำให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไป จะต้องดำเนินการให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินรวมดังกล่าวเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงด้วย

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อลดวงเงิน ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินเดิมเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง”

๓.๒ **ระเบียบฯ ข้อ ๑๖๑** บัญญัติว่า
“การลงนามในสัญญาและการแก้ไขสัญญาตามระเบียบนี้ เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

การลงนามในสัญญาตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้เมื่อพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง”

๓.๓ **ระเบียบฯ ข้อ ๑๖๕** บัญญัติว่า
“การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๙๗ ต้องอยู่ภายในขอบข่ายแห่งวัตถุประสงค์เดิมของสัญญาหรือข้อตกลงนั้น โดยหน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพของพัสดุหรือรายละเอียดของงาน รวมทั้งราคาของพัสดุหรืองานตามสัญญาหรือข้อตกลงกับพัสดุที่จะทำการแก้ไขนั้นก่อนแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงด้วย

ในกรณีที่เป็นการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างจะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกร สถาปนิกและวิศวกรผู้ชำนาญการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรับผิดชอบ หรือสามารถรับรองคุณลักษณะเฉพาะแบบและรายการของงานก่อสร้าง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างนั้นแล้วแต่กรณี ด้วย

เมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างแล้วแต่กรณี ได้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงแล้วให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้แก้ไขนั้น”

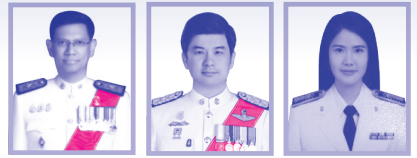
แผนหนังสือคำพิพากษาฎีกาและวารสาร

เปิดให้ผู้สนใจสามารถสั่งจอง
หนังสือคำพิพากษาฎีกา และ นิตยสารบทบัญญัติ
ผ่านบริการจองหนังสือออนไลน์

<https://publication.thethaibar.or.th>

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ : แผนหนังสือคำพิพากษาฎีกาและวารสาร
โทร.๐ - ๒๕๔๗ - ๖๕๑๒ หรือ ๐ - ๒๕๔๗ - ๔๖๐๕ - ๗ ต่อ ๑๐๔

ใบ...ฎีกาเดิน

หมิ่นประมาททางแอปพลิเคชันไลน์

รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**
ศลิษา ออาจหาญ***

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๖๔

พนักงานอัยการจังหวัด ธ.

โจทก์

นาย บ.

โจทก์ร่วม

นาย ช.

จำเลย

อาญา หมิ่นประมาท (ม. ๓๒๖, ม. ๓๒๘)

วิธีพิจารณาความอาญา อุตธรณ์ฎีกา ห้ามฎีกาข้อเท็จจริง (ม. ๒๑๙)

แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาแก้ไขทั้ง บทลงโทษและกำหนดโทษ อันเป็นการแก้ไขมาก แต่ เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ยังคง ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท จึงต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา ๒๑๙ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ วินิจฉัยว่าที่ จำเลยส่งข้อความเข้าไปในกลุ่มไลน์มีลักษณะเป็น เพียงเจตนาการแจ้งหรือไขข่าวเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่ง อยู่ในกลุ่มไลน์เท่านั้น เป็นการวินิจฉัยข้อเท็จจริง ฎีกา ของโจทก์ทำนองว่ามีได้มีเพียงเจตนาการแจ้งหรือ ไขข่าวเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในไลน์เท่านั้น เป็นการ ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาตาม บทบัญญัติดังกล่าว

ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ผู้กระทำความ ผิดแผ่รั้งข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทออกไปยัง สาธารณชนหรือประชาชนทั่วไป จำเลยส่งข้อความ ลงในแอปพลิเคชันไลน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นเพียงเจตนา

การแจ้งหรือไขข่าวเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในกลุ่ม ไลน์เท่านั้น ยังไม่ถึงกับเป็นการกระจายข่าวไปสู่ สาธารณชนหรือประชาชนทั่วไป การกระทำของ จำเลยไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘

การหมิ่นประมาทด้วยวิธีการโพสต์ข้อความลงใน แอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) หรือแอปพลิเคชันอินสตาแกรม (Instagram) นับวันจะได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย บาง ครั้งทำให้เกิดปัญหาในการติดต่อสื่อสารด้วยเครือข่าย สังคมออนไลน์ผ่านทางแอปพลิเคชันดังกล่าว หรือทาง แอปพลิเคชันอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน ถ้าผู้ใช้ นำข้อความที่เข้าข่ายลักษณะหมิ่นประมาทผู้อื่นเป็น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ไป โพสต์ลงในแอปพลิเคชันดังกล่าว ผู้กระทำความ ผิดดังกล่าว อาจจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทผู้อื่นโดยการ โฆษณาที่มีโทษหนักกว่าหรือไม่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๖๔ ให้คำตอบได้ในเฉพาะโพสต์ข้อความ

* ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์

** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ช่วยทำงานในตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

*** เจ้าพนักงานคดีปฏิบัติการ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

ลงในแอปพลิเคชันไลน์ที่เป็นกลุ่มไลน์ มีข้อเท็จจริงว่า กลุ่มไลน์ดังกล่าวมีจำนวนสมาชิก ๓๔๔ คน มีจำเลย เป็นหนึ่งในสมาชิกกลุ่มไลน์เกิดเหตุในคดีนี้ด้วย แม้จำนวนคนในกลุ่มมีจำนวนมากถึง ๓๔๔ คน แต่เป็น กลุ่มที่มีสมาชิกเฉพาะกลุ่มบุคคลไม่ใช่เป็นเรื่องกระทำ ต่อสาธารณชนหรือประชาชนทั่วไป การกระทำของ จำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทผู้อื่นด้วยการ โฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘

การกระทำใดที่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ผู้อื่นโดยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ นั้น ผู้กระทำการโพสต์ข้อความลงในเครือข่าย สังคมออนไลน์ ต้องเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ผู้อื่นเสียก่อน กล่าวคือ ข้อความดังกล่าวต้องมีลักษณะ เป็นการใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามโดยประการ ที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง และข้อความที่ถูกโพสต์ นั้นต้องเป็นการยืนยัน ข้อเท็จจริง แต่ถ้าเป็นการคาดคะเน หรือเป็นเพียงการ ตั้งประเด็นคำถาม ถือว่าไม่เป็นการยืนยันข้อเท็จจริง จึงยังไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทผู้อื่น ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๕๕/๒๕๓๑ หรือเป็นการแสดงความคิดเห็น และไม่น่าทำให้เสียชื่อเสียง ไม่เป็นความผิดฐานหมิ่น ประมาทตามมาตรา ๓๒๖ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๙๙/๒๕๑๘)

ลำดับต่อไปก็คือ ข้อความที่จะเป็นการหมิ่น ประมาท ต้องระบุถึงตัวบุคคลผู้ถูกใส่ความโดยเป็นการ ยืนยันว่าเป็นบุคคลใด ไม่ใช่ใช้ตัวอักษรย่อที่ต้องมีการ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งอื่นเพิ่มเติม ผู้โพสต์ข้อความก็ไม่มี ความผิดฐานหมิ่นประมาท (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๑๓/ ๒๕๕๑) ถ้าการโพสต์ที่ต้องทำให้บุคคลทั่วไปอาจทราบ ได้ว่าเป็นผู้ใด โดยไม่ต้องไปสืบเสาะหาเพิ่มเติมก็เป็น ความผิดฐานหมิ่นประมาทได้ ทั้งไม่แน่ว่าหลังจาก สืบเสาะค้นหาเพิ่มเติมแล้วจะเป็นตัวโจทก์ร่วมจริง หรือไม่ ทั้งการทราบว่าเป็นโจทก์ร่วมเพราะสืบเสาะ ค้นหาข้อเท็จจริงมาเองในภายหลังหาได้ทราบโดย อาศัยข้อความที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ตามคำฟ้องไม่ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการหมิ่นประมาท (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๙๑๘/๒๕๕๗)

ส่วนกรณีที่จะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ผู้อื่นโดยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ด้วยวิธีการโพสต์ข้อความลงใน แอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) หรือแอปพลิเคชันอินสตาแกรม (Instagram) ผู้กระทำจะเป็นความผิดฐานนี้ได้นั้น ข้อความที่ถูก โพสต์ลงในเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าวต้องการ หมิ่นประมาทผู้อื่นเสียก่อน แล้วจึงมาพิจารณาว่า เป็นการกระทำโดยการโฆษณาหรือไม่ ขอแยกพิจารณา มาเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ การโพสต์ข้อความลงในแอปพลิเคชัน เฟซบุ๊ก (Facebook) หรือแอปพลิเคชันไลน์ด้วยการ โพสต์ลงในไทม์ไลน์ (Line Timeline) หรือแอปพลิเคชัน อินสตาแกรม (Instagram) หากผู้โพสต์ตั้งค่าในเครือข่าย สังคมออนไลน์ดังกล่าวเป็นสถานะข้อความสาธารณะ (Public) ทำให้คนทั่วไปแม้ไม่ได้เป็นเพื่อนกับผู้ใช้งาน ก็สามารถเห็นข้อความที่โพสต์นั้นได้ เมื่อข้อความ ที่โพสต์นั้นมีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่น ผู้โพสต์ น่าจะมีความผิดฐานหมิ่นประมาทผู้อื่นโดยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ซึ่งมีโทษหนักกว่าความผิดฐานหมิ่นประมาทผู้อื่น ตามมาตรา ๓๒๖ กรณีที่ ๑ นี้เป็นความเห็นส่วนตัว ของผู้เขียนต้องรอคำพิพากษาศาลฎีกามีคำวินิจฉัย วางแนวบรรทัดฐานเสียก่อน

กรณีที่ ๒ การโพสต์ข้อความลงในแอปพลิเคชัน เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) หรือ แอปพลิเคชันอินสตาแกรม (Instagram) ถ้าผู้โพสต์มิได้ ตั้งค่าสถานะข้อความสาธารณะ (Public) แต่ตั้งค่า เป็นส่วนตัว (Private) ซึ่งบุคคลที่อยู่ในเครือข่ายสังคม ออนไลน์ดังกล่าวนั้นมีลักษณะเป็นการจำกัด รวมทั้ง ข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๖๔ เป็นกรณีที่จำเลยส่งข้อความลงในแอปพลิเคชันไลน์ เฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีชื่ออยู่ในกลุ่มไลน์ดังกล่าวเท่านั้น ยังไม่ถึงกับเป็นการกระจ่ายข่าวไปสู่สาธารณชน หรือประชาชนทั่วไป การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็ นความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘

เตรียมตัวสอบวิชาภาษาอังกฤษ ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการผู้ช่วยปี ๒๕๖๕

๑. จากการศึกษาข้อสอบเก่าผู้ช่วยผู้พิพากษา และอัยการผู้ช่วยช่วงปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ พบว่า ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษามีขอบเขตที่กว้างมาก ทั้งอาจจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือไม่เกี่ยวกับกฎหมายก็ได้ โดยข้อสอบจะเน้นหัวข้อ **ประเด็นปัจจุบัน (current issues)** ในช่วงที่มีการจัดสอบหรือย้อนหลังไม่เกิน ๑ ปี ก่อนสอบ ในขณะที่ข้อสอบอัยการผู้ช่วยมักเน้นบทบาทและหน้าที่ของพนักงานอัยการในการดำเนินคดีอาญา

๒. ปัจจุบัน สำนักงานประสานงาน กระบวนการยุติธรรม สถาบันนิติวัชร์ สำนักงาน อัยการสูงสุด ได้จัดทำ **“มาตรฐานสากลในการ ปฏิบัติหน้าที่ของอัยการ” (International Standards for Prosecutors)** ซึ่งมีเนื้อหา ประกอบด้วย

- ๑) ประมวลจริยธรรมข้าราชการฝ่าย อัยการและบุคลากรของสำนักงานอัยการสูงสุด
- ๒) แนวทางขององค์การสหประชาชาติ
- ๓) มาตรฐานของสมาคมอัยการ ระหว่างประเทศ
- ๔) มาตรฐานของเนติบัณฑิตยสภาแห่ง สหรัฐอเมริกา
- ๕) ข้อเสนอแนะและแนวปฏิบัติของยุโรป
- ๖) ประมวลของสหราชอาณาจักร และ

๗) หลักการของประเทศญี่ปุ่น พร้อม คำแปลภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งเอกสาร มาตรฐานสากลฯ นี้ จะเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่ ผู้ออกข้อสอบสามารถนำมาออกข้อสอบต่อเนื่องไป ได้อีกหลายปี

๓. ในส่วนข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา ควร จะเริ่มต้นพิจารณาจากนโยบายของประธานศาล ฎีกา ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ธีมคือ **“ความยุติธรรมที่เข้าถึงง่าย” (“Easy Access to Justice”)** ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลัก Access to Justice (การเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมหรือการเข้าถึงความยุติธรรม/ความเป็น ธรรม) ซึ่งแต่เดิมเน้นในเรื่องกระบวนการ พิธีกรรม (justice procedure) แต่ต่อมาได้ขยายมุมมอง ให้กว้างขึ้น เพื่อให้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนให้เข้าถึงความยุติธรรมได้อย่าง เท่าเทียมทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

โดยนโยบายข้อ ๑ เกี่ยวกับการคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของประชาชนภายใต้หลักนิติธรรม (protecting rights and liberties of people under the rule of law) โดยหัวข้อย่อยเน้น ขึ้นตอนเกี่ยวกับผู้ต้องหาและจำเลยใน ส่วน กระบวนการในชั้นฝากขัง (remand process) และการปล่อยชั่วคราว (provisional release

* ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

process) เพื่อลดการคุมขังที่ไม่จำเป็น (reduce unnecessary detention) ซึ่งเป็นธิมตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ โดยมีการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงในการปล่อยชั่วคราว (develop the risk assessment system for provisional release) และส่งเสริมการใช้มาตรการตามกฎหมายเพื่อลดการเรียกหลักประกัน (promote the application of legal measures in lieu of bail security) และเน้นคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในการได้รับการเยียวยา (protection of injured person's rights to obtain remedy)

การทำให้ได้ดุลระหว่างสิทธิของผู้ต้องหา/จำเลยกับสิทธิของผู้เสียหาย/เหยื่อเป็นเรื่องที่มีความท้าทายอย่างมาก ทั้งยังมีมิติของสังคมในแง่ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขเข้ามาเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ ฝ่ายที่สนับสนุนสิทธิของผู้เสียหาย มักวิจารณ์ว่า “ตราฐแห่งความยุติธรรมไม่สมดุล มักเอนเอียงเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกกล่าวหา/จำเลยอันส่งผลร้ายต่อผู้เสียหาย” (“the scales of justice have been imbalanced in favor of the accused to the detriment of the injured party”) ดังนั้น ข้อเสนออาจนำบทความเกี่ยวกับเรื่องนี้มาให้อ่านจับใจความหรือแต่งเป็นข้อสอบความเรียง (Essay) เกี่ยวกับเรื่อง To what extent does criminal law balance the rights of offenders, victims and society when sentencing offenders?

นโยบายข้อ ๒ คือ การสร้างหลักประกันการพิจารณาคดีที่ปลอดภัยด้านสุขอนามัย (Ensure

health safety in court proceedings) เนื่องจากคำว่า “safety” เป็นคำนามที่นับไม่ได้ (uncountable noun) จึงไม่สามารถใส่ article ‘a’ นำหน้าคำว่า safety ได้ การบริหารจัดการคดี (case management) ให้สามารถดำเนินการเสร็จภายในมาตรฐานระยะเวลา (time standard) ที่กำหนดภายใต้สถานการณ์โควิด-๑๙ (under COVID-19 pandemic) น่าจะต้องปรับใช้ต่อไปอีกหนึ่งปีเป็นอย่างน้อย ศาลยุติธรรมพยายามส่งเสริมการใช้วิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (the electronic court procedure) อย่างไรก็ดี เทคโนโลยีทุกประเภททำให้เกิดช่องว่างสำหรับผู้ใช้งานที่พร้อมและไม่พร้อม ซึ่งก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำที่มาจากดิจิทัล (Digital Divide)

อย่างไรก็ตาม ในภาคส่วนธุรกิจคาดการณ์ว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะเปลี่ยนจากโรคระบาดเป็นโรคประจำถิ่น (endemic) มีบทความออกมาวิเคราะห์และทำนายหลาย ๆ เรื่องเกี่ยวกับชีวิตหลังโควิด-๑๙

นโยบายข้อ ๓ สร้างสรรค์ระบบงานให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จะเป็นการขยายความจากเรื่องกระบวนการพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมการใช้กลไกการระงับข้อพิพาททางเลือก (promote the use of alternative dispute resolution mechanism) รวมทั้งการยกระดับการคุ้มครองผู้บริโภค (enhance the consumer protection) ซึ่งอาจจะมีการตั้งแผนกคดีซื้อขายทางอินเทอร์เน็ตในศาลแพ่ง

ส่วนนโยบายข้อ ๔ เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ (capacity building) ความก้าวหน้า (advancement) และสุขภาวะที่ดี (well-being) ของบุคลากรน่าจะมีโอกาสน้อยที่จะนำมาเลือกเป็นหัวข้อข้อสอบ

๔. ปัจจุบันแผนยุทธศาสตร์สำนักงานศาลยุติธรรม (Strategic Plan of the Court of Justice) พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘ เพิ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม จึงควรต้องศึกษาเนื่องจากเคยมีการนำแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ มาออกข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แล้ว

รายละเอียดในแผนที่น่าสนใจคือ ยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม ๕ ยุทธศาสตร์ (TRUST) ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์ T เชื้อมั่นศรัทธาการอำนวยความสะดวกยุติธรรม (Trusted Justice)
๒. ยุทธศาสตร์ R เชื้อถือในระดับสากล (Reliability)
๓. ยุทธศาสตร์ U การดำเนินงานอันเป็นมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกัน (Uniformity)

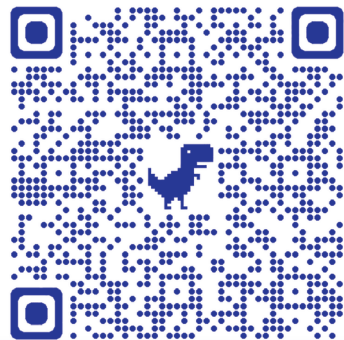
๔. ยุทธศาสตร์ S พัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability) และ

๕. ยุทธศาสตร์ T เปลี่ยนผ่านสู่อนาคต (Transformation)

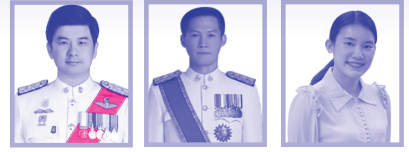
ประเด็นเรื่องความน่าเชื่อถือขององค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในการคงอยู่ขององค์กรนั้น หากปราศจากความเชื่อถือและความเชื่อมั่นจากประชาชนในสังคม (public trust and public confidence) แล้วองค์กรนั้นก็ไม่สามารถตั้งอยู่ได้ และ

๕. ใน Facebook Page: Foreign Law Division, Office of the Council of State of Thailand (กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) ได้เผยแพร่คำแปลประมวลกฎหมายอาญา (Penal Code) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Criminal Procedure Code) เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นประโยชน์มาก ๆ ในการเตรียมตัวสอบข้อสอบความเรียงภาษาอังกฤษ ข้อ ๓ สนามเล็ก (เลือกทำ) และสนามจีว (บังคับทำ)

↓
สแกน QR Code
คำแปลกฎหมาย
ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การค้นหาคำความจริงในระบบไต่สวน ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

มนต์ชัย ชนินทรลีลา*
ณัฐพงษ์ สมศักดิ์**
พัทธ์ธีรา ไชยนันท์พัฒน์***

“คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” ใช้ระบบไต่สวน (Inquisitorial System) เป็นหลักในการพิจารณาคดี ซึ่งเน้นการตรวจสอบและค้นหาคำความจริงในคดีได้อย่าง สมบูรณ์ถูกต้องเป็นสำคัญ โดยให้ศาลมีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบค้นหาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานต่าง ๆ ด้วยตนเอง ส่วนคู่ความมีบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือศาลในการค้นหาคำความจริง และถึงแม้ คู่ความจะมีสิทธิเสนอพยานหลักฐานต่อศาล แต่ศาลสามารถถามพยานเพิ่มเติมเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในการ ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานได้อย่างเต็มที่ ทั้งการไต่สวน จะไม่เคร่งครัดในเรื่องรูปแบบวิธีการสืบพยานมากนัก และไม่มีการทักพยานหรือข้อจำกัดในการรับฟังพยาน หลักฐาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัวของคู่ความซึ่งอาจกระทบสิทธิของ คู่ความบางประการ ตามที่ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลอาญาคดี ทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ร.บ. วิธี พิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ (วิ.ทุจริต) และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วย วิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

(ข้อบังคับฯ) บัญญัติกำหนดเครื่องมือในการไต่สวน ตรวจสอบ และค้นหาคำความจริงไว้เป็นพิเศษหลาย ประการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑. ชั้นตรวจฟ้อง

- ในการตรวจสอบฟ้องเบื้องต้น “เจ้าพนักงาน คดี” เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนองค์คณะ ผู้พิพากษาในการค้นหาความจริงและการวินิจฉัยชี้ขาด คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจะเป็นผู้ตรวจสอบ ฟ้องของโจทก์ว่าถูกต้องตามที่ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดี ทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๕ บัญญัติไว้หรือไม่ โดยเฉพาะต้องมีข้อความที่เป็น การกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ และระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่า กระทำความผิด พร้อมชี้ข้อพยานหลักฐานให้ชัดเจน เพียงพอ โดยเฉพาะในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ตาม พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๖ (๑) หากฟ้องไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานคดีจะทำรายงานเสนอศาลเพื่อมีคำสั่งแก้ไข

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง : นิติศาสตรบัณฑิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา ๒๕๓๑), เนติบัณฑิต สมัยที่ ๔๒, นิติศาสตรมหาบัณฑิต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๓๖), รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๔๖), ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๖๓).

** ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง : นิติศาสตรบัณฑิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา ๒๕๓๔), นิติศาสตรมหาบัณฑิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา ๒๕๔๐), เนติบัณฑิต สมัยที่ ๕๓.

*** เจ้าพนักงานคดีปฏิบัติการ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง : นิติศาสตรบัณฑิต (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๔๘), เนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๒, นิติศาสตรมหาบัณฑิต (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา ๒๕๕๘).

ห้องให้ถูกต้อง ตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๘ หากโจทก์**แก้ฟ้อง**แล้วยังเห็นว่า**ฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย^๑**ให้ศาล (สั่งโจทก์**แก้ฟ้อง**ให้ถูกต้องอีกครั้งหรือ) **ยกฟ้อง**หรือ**ไม่ประทับฟ้อง** (ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง), หรือแม้ฟ้องถูกต้องตามกฎหมาย แต่**ศาลพิจารณาฟ้อง**ประกอบพยานหลักฐานที่ศาลเรียกมาแล้ว**เห็นว่ากรกระทำของจำเลยตามฟ้องไม่เป็นความผิด** ศาลก็ชอบที่จะยกฟ้องโจทก์ได้ (ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง) โดย**ไม่**จำเป็นต้องทำการ**ไต่สวนมูลฟ้อง**ต่อไป ทั้งนี้ **ข้อเท็จจริง**ที่ได้จากการตรวจสอบรวบรวมพยานหลักฐานโดยเจ้าพนักงานคดีหรือศาลใน**ชั้นตรวจฟ้อง** โดยเฉพาะที่เรียกมาจากบุคคลภายนอกหรือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจง ศาล**ต้อง**ให้โอกาสโจทก์**รับทราบ**และ**โต้แย้ง**พยานหลักฐานที่ได้มานั้นตามหลักการรับฟังความทุกฝ่าย^๒

๒. ชั้นพิจารณาและพิพากษา

- กรณีจำเลยให้การปฏิเสธ **ก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐาน** ศาลอาจมอบหมายให้ **“เจ้าพนักงานคดี”** ดำเนินการ (๑) **ตรวจสำนวน** รวมทั้งสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนของ ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท. **จัดทำสรุปย่อการกระทำผิด**ของจำเลยตามฟ้อง รวมทั้งพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏใน

สำนวน (๒) **จัดทำสรุปรายการพยานหลักฐาน** โดยระบุพยานหลักฐานที่**คู่ความไม่ได้แย้งกัน**ฯ สรุปรายละเอียด**ประเด็นแห่งคดี**ที่**คู่ความยังโต้แย้งกัน** จำนวนพยาน**ความเกี่ยวข้อง**กับ**ประเด็น** **ความจำเป็น**ที่ต้องสืบพยานหลักฐานดังกล่าว รวมทั้ง**จัดเตรียมพยานหลักฐาน**ดังกล่าวก่อน**หลัง**ตาม**ที่คู่ความประสงค์จะนำสืบ** (๓) **ค้นคว้าข้อกฎหมายและคำพิพากษา**ที่เกี่ยวข้องรวมไว้ในสำนวน หรือกระทำการอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย (วิ.ทุจริต มาตรา ๗ (๔), ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๑)

- ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือ**จำเลยหลบหนี**ไป**ในระหว่างถูกดำเนินคดี**หรือ**ระหว่างการพิจารณาคดี**ของศาล **มิให้นำระยะเวลา**ที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือ**จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ** (วิ.ทุจริต มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง), ในกรณีมี**คำพิพากษาถึงที่สุด**ให้**ลงโทษจำเลย** ถ้า**จำเลยหลบหนี**ไปฯ **มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๘ แห่ง ป.อ. (อายุความล่วงเลยการลงโทษ)** มาใช้บังคับ (วิ.ทุจริต มาตรา ๑๓ วรรคสอง), **ในกรณีที่มีคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ได้ยื่นฟ้องต่อศาลพร้อมนำตัวจำเลยมาศาล** ศาลจะ**สั่ง**ซึ่ง**จำเลย**ไว้หรือ**ปล่อยชั่วคราว**ก็ได้ ดังนั้น แม้ศาลจะมีคำสั่งให้**ไต่สวนมูลฟ้อง** ก็ถือว่า**ตัวจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว** หาก**จำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราวแล้วหลบหนีไป**จึง**มิให้นำระยะเวลา**ที่**หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ** หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง **อายุความจึงต้องหยุดนับ^๓** (วิ.ทุจริต มาตรา ๑๗ วรรคสี่, เปลี่ยนหลัก

^๑ หากโจทก์**ไม่ดำเนินการแก้ฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด** ศาลชอบที่จะมีคำสั่ง**ไม่รับฟ้อง**ตาม วิ.ทุจริตฯ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๘ วรรคสอง, แต่ถ้าโจทก์**ไม่ดำเนินการแก้ฟ้อง**หลังจากที่ศาล**รับไว้ไต่สวนมูลฟ้องแล้ว** ศาลจะมีคำสั่งว่า**โจทก์ทิ้งฟ้อง** ตาม วิ.ทุจริตฯ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๔ (๒).

^๒ ในคดี**ราษฎรเป็นโจทก์** หาก**ความปรากฏต่อศาลเอง**หรือมี**พยานหลักฐานที่ศาลเรียกมาว่าโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง** เพื่อ**กลั่นแกล้ง**หรือ**เอาเปรียบจำเลย**หรือ**โดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ**ให้ศาล**ยกฟ้อง** และ**ห้ามมิให้โจทก์ยื่นฟ้อง**ในเรื่องเดียวกันนั้น**อีก**, การ**ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตข้างต้น** ให้**หมายความรวมถึง**การที่**โจทก์จงใจฝ่าฝืนคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล**ในคดีอาญาอื่นซึ่ง**ถึงที่สุดแล้วโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรด้วย** (ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑/๑).

^๓ การออกหมายจับกรณี**จำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราวและหลบหนี**ใน**ชั้นฝากขังหรือชั้นพิจารณา** มี**แนวทาง**ว่า**ให้ระบุนายุความ**ให้ชัดว่า**กี่ปี** พร้อม**ระบุหมายเหตุ**ด้านล่างว่า**ไม่นับระยะเวลาที่หลบหนีเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ**.

ฎ.๓๕๓/๒๕๕๖) ศาลสืบพยานลับหลังจำเลยได้ตาม วิ.ทุจริต มาตรา ๒๘ (๓), แต่กรณีที่มีผู้เสียหายเป็นโจทก์ ศาลมีคำสั่งว่าคดีมีมูลและหมายเรียกจำเลยมาสอบ คำให้การ หากจำเลยไม่มาศาล ยังไม่ถึงว่าจำเลยอยู่ในอำนาจศาล ไม่สามารถสืบพยานลับหลังจำเลยได้ การออกหมายจับต้องมีอายุความตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๙๕^๔ (เทียบ ฎ. ๒๗๐/๒๕๒๘ , ๑๗๘๐/ ๒๕๓๑)

- ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่หลบหนีไปในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (วิ.ทุจริต มาตรา ๑๔), ซึ่งแตกต่างจากการหลบหนีคดีอาญาทั่วไปที่เป็นเพียงการผิดสัญญาประกันอันจะต้องบังคับคดีจากทรัพย์สินของผู้ขอประกันเพื่อชำระเงินตามสัญญาประกัน

- ในการสืบพยานบุคคลไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ศาลต้องแจ้งให้พยานทราบถึงประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะทำการสืบพยาน แล้วให้พยานเบิกความไปด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างแล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถามเพิ่มเติม ในการถามพยานของศาลหรือคู่ความนั้นสามารถใช้คำถามนำได้ (วิ.ทุจริต มาตรา ๒๕) และในการสืบพยานนั้นหากพยานคนใดไม่ไปศาลในวันนัดและศาลเห็นว่าคำเบิก

ความของพยานนั้นเป็นข้อสำคัญในการวินิจฉัยชี้ขาดคดี ศาลจะติดตามพยานมาเบิกความเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี (ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๘) ซึ่งการถามความของศาลดังกล่าวนี้เป็นหัวใจหลักของระบบไต่สวนที่ให้ศาลค้นหาความจริงได้อย่างกว้างโดยไม่จำกัดเฉพาะข้อเท็จจริงที่คู่ความอ้างเท่านั้น

- ศาลอาจมีคำสั่งให้สื่อเอาบันทึกคำเบิกความพยานในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเป็นคำเบิกความพยานในชั้นพิจารณา โดยพยานไม่ต้องเบิกความใหม่ทั้งหมด แต่ถ้าจำเลยขออนุญาตศาลถามโดยอ้างเหตุว่าตนไม่ได้มาศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลพึงให้โอกาสแก่จำเลยในการต่อสู้คดี (ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๙), ส่วนในคดีอาญาทั่วไปมีบัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง โดยมีข้อยกเว้นไม่ใช้ในความผิดที่มีอัตราโทษอย่างต่ำจำคุก ๕ ปีขึ้นไป

- ให้ศาลนำรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของโจทก์ (อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช.) มาเป็นหลักในการแสวงหาความจริง (วิ.ทุจริตฯ มาตรา ๒๒) แต่ไม่ผูกพันศาลว่าจะต้องฟังข้อเท็จจริงเป็นเช่นนั้น ศาลมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงจากพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุหรือพยานหลักฐานอื่นใดนอกเหนือจากพยานหลักฐานที่คู่ความอ้างอิงได้ตามที่ศาลเห็นสมควร (ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๕)

^๔ การร้องขอให้ออกหมายจับหรือหมายค้นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ร้องขอต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มีเขตอำนาจ แต่ถ้าจะจับหรือค้นในจังหวัดอื่น ให้ร้องขอต่อศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่นั้นได้ด้วย

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่เจ้าพนักงานจะทำการจับหรือค้นนอกเขตศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ให้ยื่นคำร้องขอให้ออกหมายจับหรือหมายค้นต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางได้ โดยให้นำความในข้อ ๒๕ ถึงข้อ ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓, ๔)

(ข้อ ๒๕ ...ได้ต่อเมื่อเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง และการร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจจะเกิดความล่าช้าเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ผู้จะถูกออกหมายจับกำลังจะหลบหนี หรือสิ่งของที่ต้องการจะหาหรือยึดกำลังจะถูกย้ายหรือถูกทำลาย , ข้อ ๒๖ ... พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๙ ขึ้นไป หรือต้องมียศตั้งแต่ชั้นพลตำรวจตรีขึ้นไป, ข้อ ๒๗ คำสั่งในการอนุญาต ... ต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อย ๒ คน เป็นองค์คณะ ฯ)

- ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ^๕ มาให้**ความเห็น**เพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องแจ้งให้**คู่ความ**ทุกฝ่าย**ทราบ**ก่อนการสืบพยาน ดังกล่าว และให้**โอกาส**คู่ความในอันที่จะขอให้เรียก ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นได้ แยกหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือ ผู้เชี่ยวชาญที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นได้ (วิ. ทุจริตฯ มาตรา ๒๖, ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๗)

- ศาลมีอำนาจ**เรียกพยานหลักฐาน**ที่เกี่ยวข้องจาก**หน่วยงาน**หรือ**บุคคล**ใด หรือ**เรียกบุคคล**ใดมาให้ **ถ้อยคำ**หรือ**ดำเนินการ**อื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา รวมทั้งมีอำนาจ**สั่งให้ประธานกรรมการ** **ป.ป.ช. คณะกรรมการ** **ป.ป.ช. คณะกรรมการ** **ป.ป.ท. หน่วยงาน**หรือ**บุคคล**ใด **ตรวจสอบ**และ**รวบรวมพยานหลักฐาน**เพิ่มเติม แล้ว**รายงาน**ให้ศาล**ทราบ**และ**จัดส่ง**พยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด, ศาลมีอำนาจ**แต่งตั้งบุคคล**หรือ**คณะบุคคล**เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ศาลมอบหมาย, พยานหลักฐาน

ที่ได้มาต้องให้คู่ความทุกฝ่าย**ทราบ** และไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะโต้แย้งพยานหลักฐานดังกล่าว (วิ. ทุจริตฯ มาตรา ๒๓)

ทั้งนี้ พยานบุคคล บุคคลซึ่งมาให้ถ้อยคำ บุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ มีสิทธิได้รับ **“ค่าตอบแทน”** ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายแก่พยานบุคคลที่ศาลเรียกมา บุคคลซึ่งมาให้ถ้อยคำบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในคดี ทุจริตและประพฤตินิষอบ พ.ศ. ๒๕๖๑^๖

- พยานบุคคลในคดีทุจริตและประพฤตินิষอบ อาจได้รับความคุ้มครองตาม**มาตรการพิเศษ** ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา^๗ (วิ. ทุจริตฯ มาตรา ๓๐)

- ก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมศาลอาจ**เรียกพยาน**

^๕ “**ผู้เชี่ยวชาญ**” ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๓ วรรคหนึ่ง, ๒๔๔, ๒๔๔/๑ บัญญัติไว้, คดีบางเรื่องอาจจำเป็นต้องอาศัยความเห็นจากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริง เช่น งานด้านวิศวกรรม การบัญชี การแพทย์ ฯลฯ, ให้ศาลมีอำนาจ**สั่งจ่ายค่าป่วยการ**และ**ค่าใช้จ่าย**แก่ผู้เชี่ยวชาญซึ่งศาลแต่งตั้งเองฯ เช่น **ค่าป่วยการ**ในการจัดทำรายงาน**ความเห็น**เป็นหนังสือเสนอต่อศาล ชั้นต่ำคดีละ ๓,๐๐๐ บาท ชั้นสูงคดีละ ๓๐,๐๐๐ บาท ฯ ตาม **“ข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๐”** : <https://opsc.coj.go.th/th/file/get/file/2020072062d2d62eba518499e1062999936fc9b1133003.pdf> .

^๖ โปรดดูรายละเอียดใน : <https://ojac.coj.go.th./th/file/get/file/201809253637f160a063dc3e45fa86a1103765ea194208.pdf> ,

ในกรณีที่เจ้าพนักงานคดีเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือจัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณา ย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าป่วยการฯ แต่หากเจ้าพนักงานคดีขอให้ศาลออกคำสั่งเรียกบุคคลมาเพื่อพบและให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานคดี เช่นนี้ต้องถือว่าบุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าป่วยการฯ.

^๗ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๘, ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๘ ;

มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน เป็นมาตรการที่**ยกระดับความสำคัญ**ของการคุ้มครองความปลอดภัยให้กับพยาน โดยคดีที่จะร้องขอรับการคุ้มครองจะต้องเป็นคดีตามที่กฎหมายคุ้มครองพยานกำหนดไว้ (เช่น การจัดเจ้าหน้าที่คุ้มครองการย้ายที่อยู่ การจ่ายค่าเลี้ยงชีพ เป็นต้น) และต้องพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งคดีและการกระทำผิดที่มีลักษณะเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายอาชญากรรม กระทบต่อความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงแห่งรัฐ, สามารถยื่นคำร้องได้ที่**สำนักคุ้มครองพยาน** กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือ**สำนักงานยุติธรรมจังหวัด**ทุกจังหวัดทั่วประเทศ.

หลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร ซึ่งรวมทั้ง การเรียกพยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่ด้วย โดยไม่จำเป็นต้องมี ฝ่ายใดร้องขอก็ได้ (ข้อบังคับฯ ข้อ ๒๓)

- การพิพากษาคดี ให้นำ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๒ และมาตรา ๑๘๖ มาใช้บังคับ ส่วนใหญ่จึงมีความเห็น ว่าระบบการพิจารณาคดีในระบบไต่สวน ศาลมีบทบาท ในการค้นหาความจริงในคดี และมีอำนาจแสวงหา ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจนเป็นที่ยุติหรือสิ้นสงสัยแล้ว จึงพิจารณาพิพากษาคดี โดยจะไม่มีกรยกประโยชน์ แห่งความสงสัยให้แก่จำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง

- การ**รับทรัพย์สิน**ในคดีทุจริตและประพฤติ มิชอบ ไม่ว่าจะโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม นอกจากศาล จะมีอำนาจรับทรัพย์สินตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดย เฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้**รับทรัพย์สิน**ดังต่อไปนี้ ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจ ด้วยในการกระทำความผิด (๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด (ให้ศาลวินิจฉัย ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการ กระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไป ใช้ในการกระทำความผิดอีก, ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการ ตามวิธีอื่นที่จะทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สิน ในการกระทำความผิดได้อีกต่อไปแทนการรับทรัพย์สิน,

หากไม่เป็นผลศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นในภายหลัง ก็ได้) (๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็น ราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือ จากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศ ให้ผู้อื่นกระทำความผิด (๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์ อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการ จำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือ ประโยชน์ตาม (๑) และ (๒) (๔) ดอกผลหรือประโยชน์ อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) [วิ.ทุจริต มาตรา ๓๑] ฯลฯ

จากบทบัญญัติของกฎหมายและข้อบังคับของ ประชานศาลฎีกาฯ ที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่าศาล อาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบใช้ “ระบบไต่สวน” และเป็นไปโดยรวดเร็ว (ตาม วิ.ทุจริต มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง) โดยมีเครื่องมือและบทบาทเชิงรุกในการค้นหาความ จริงทุกขั้นตอนการดำเนินคดี อันเป็นแนวคิดและวิธีการ ที่แตกต่างไปจากการค้นหาความจริงเชิงรับในระบบ กล่าวหาที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็น ต้องเตรียมความพร้อมให้มีความรู้และทำความเข้าใจ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติ มิชอบตามระบบไต่สวนในเชิงรุก ให้ดำเนินไปได้อย่าง มีประสิทธิภาพและคดีได้รับการพิจารณาพิพากษา อย่างเสมอภาค รวดเร็ว และเป็นธรรมต่อไป

สวัสดิ์ศรีศรีรับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

ตามที่มีสมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาแจ้งความประสงค์ขอให้พิจารณานำข้อสอบพร้อมคำตอบเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการในตำแหน่งอัยการผู้ช่วยมาลงเผยแพร่ในจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาดังเช่นเคยปฏิบัติมานั้น ผมขอแจ้งให้ทราบโดยทั่วกันว่า ขณะนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดพิมพ์หนังสือ “รวมข้อสอบอัยการผู้ช่วย (สนามใหญ่ สนามเล็ก สนามจีว) ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๓ จำหน่ายในราคาเล่มละ ๓๘๐ บาท ทั้งนี้สมาชิกจุลสารฯ ที่สนใจ และผู้ที่เตรียมตัวสอบสามารถสั่งซื้อได้ตามช่องทางการจำหน่ายของร้านหนังสือกฎหมายร้านหนังสือทั่วไป และถ้าหากมีวางจำหน่ายในศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตยสภา ผมจะประชาสัมพันธ์ให้ทราบต่อไปครับ

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

กำหนดการรับสมัครและชำระเงิน นักศึกษาใหม่ ระบบทางออนไลน์

- เปิดรับสมัครวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ชำระเงินได้ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

กำหนดการชำระเงินนักศึกษาเก่าพ้นภาวะไม่เกิน ๒ ปี และ พ้นภาวะเกิน ๒ ปีขึ้นไป ระบบออนไลน์

- ทำรายการผ่านระบบออนไลน์ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ พิมพ์ใบแจ้งชำระเงินได้ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ชำระเงินได้ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ โดยมีค่าปรับ นักศึกษาเข้าสู่ระบบเพื่อขอใบแจ้งชำระเงินได้ที่ <https://student.thethaibar.or.th/student/auth>

กำหนดการรับสมัครและการชำระเงิน ฟังบรรยายภาคค่ำ ระบบออนไลน์

- เปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

(นักศึกษาสามารถดูขั้นตอนการทำรายการได้จากคู่มือการใช้งาน การสมัครเรียน ลงทะเบียนเรียน และสมัครสอบสำหรับนักศึกษา https://www.thethaibar.or.th/thaibarweb/files/Data_web/๓_%๒๐Kong_Borikan/thabian_naksueksa/register๒๔๐๔๒๕๖๔.pdf)

แผนกทะเบียนสมาชิกและทนายความ

รับสมัครสมาชิกและขอหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกฯ ทางออนไลน์ <http://member.thethaibar.or.th>
สอบถามรายละเอียดได้ที่แผนกทะเบียนสมาชิกฯ โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๒๒ หรือ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑-๗ ต่อ ๒๐๘

ศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตยสภา

เปิดให้บริการ : วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.

ปิดบริการ : วันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

บริการสั่งซื้อหนังสือทางออนไลน์ที่เว็บไซต์ <https://bookstore.thethaibar.or.th/>

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๖ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๑๑

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา

แผนกตำราและคำบรรยาย

เปิดจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคสอง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ จองผ่านระบบออนไลน์ <https://textbook.thethaibar.or.th> (๑ ชุด มี ๑๖ เล่ม)

SCAN QR CODE →

- รับผิดชอบต่อตนเอง ราคาชุดละ ๑,๕๐๐ บาท
- รับผิดชอบต่อประชาชน (ลงทะเบียน) ราคาชุดละ ๒,๑๐๐ บาท (รวมราคาจัดส่งแล้ว)
- รับผิดชอบต่อประชาชน (ด่วนพิเศษ EMS) ราคาชุดละ ๒,๗๐๐ บาท (รวมราคาจัดส่งแล้ว)

หมายเหตุ : ผู้ที่เคยจองผ่านระบบออนไลน์แล้วท่านสามารถเข้าสู่ระบบได้โดยใช้หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก (ไม่ต้องลงทะเบียนใหม่)

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๔ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๖

แผนกหนังสือคำพิพากษาศึกษาและวารสาร

เปิดสั่งจองหนังสือคำพิพากษาศึกษา ประจำปี ๒๕๖๔ ผ่านระบบออนไลน์ ตั้งแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

แผนกหนังสือคำพิพากษาศึกษาและวารสาร

เปิดให้ผู้สนใจสามารถสั่งจอง

หนังสือคำพิพากษาศึกษา ประจำปี ๒๕๖๔

ตั้งแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ผ่านระบบสั่งจอง

หนังสือคำพิพากษาศึกษาและนิตยสารบัณฑิตยออนไลน์

<https://publication.thethaibar.or.th>

หรือ

Scan QR Code เพื่อเข้าสู่ระบบ

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ : แผนกหนังสือคำพิพากษาศึกษาและวารสาร
โทร. ๐ - ๒๘๘๗ - ๖๘๑๒ หรือ ๐ - ๒๘๘๗ - ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๕

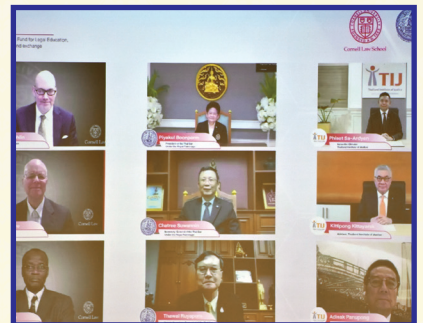
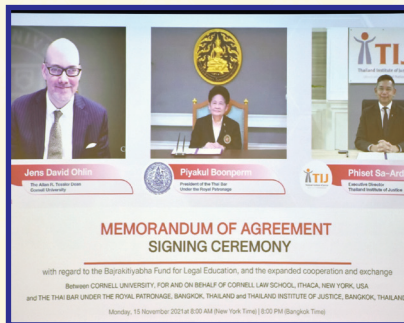

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

เนติบัณฑิตยสภา ร่วมถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

วันอังคารที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๑๕ น. นายชาติรัฐ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นำพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมถวายแจกันดอกไม้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ณ บริเวณโถง ชั้น ๑ อาคารเนติบัณฑิตยสภา

การจัดพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลง (MOA) ระหว่าง เนติบัณฑิตยสภา (กองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย) มหาวิทยาลัยคอร์เนล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลา ๒๐.๐๐ น. ตามเวลาในประเทศไทย นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม ประธานศาลฎีกา ในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภา ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลง (MOA) ผ่านระบบออนไลน์ระหว่าง เนติบัณฑิตยสภา (กองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย) มหาวิทยาลัยคอร์เนล โดย Jens David Ohlin คณบดี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยคอร์เนล และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย โดย ดร.พิเศษ สอาดเย็น ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TJ) โดยมี นายชาติรัฐ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา และว่าที่ ร.ต.ถวัลย์ รุยาพร รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา ร่วมเป็นสักขีพยานในการลงนามครั้งนี้

สำหรับบันทึกข้อตกลง (MOA) ฉบับนี้ เป็นฉบับที่ ๔ นับตั้งแต่มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่างเนติบัณฑิตยสภา กับมหาวิทยาลัยคอร์เนลซึ่งจัดทำครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๕๐ ในครั้งนี้เป็นการลงนามความร่วมมือ ๓ ฝ่าย โดยมีสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๐

วัตถุประสงค์หลักในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ได้มุ่งเน้นเรื่องการขยายความร่วมมือในการจัดส่งนักเรียนทุนพัชรกิติยาภา เพื่อการศึกษากฎหมาย ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยคอร์เนล ออกไปอีกเป็นเวลา ๕ ปี โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ มีการขยายและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการให้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยคอร์เนล และบุคลากรในหน่วยงานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยด้วย

บรรณาธิการ II กลอง

ด้วยพระปรีชาสามารถและพระราชกรณียกิจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรดินอันเป็นที่ประจักษ์ สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (IUSS) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล “นักวิทยาศาสตร์ทางดินเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Soil Scientist Award)” แต่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นพระองค์แรกของโลกเพื่อสวดดีพระเกียรติคุณเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และกราบทูลขอพระบรมราชานุญาตให้ วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระองค์เป็น “วันดินโลก” (World Soil Day) เพื่อให้วันดังกล่าวเป็นวันรณรงค์ให้ทั่วโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรที่มีต่อความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติและสภาพแวดล้อม และความจำเป็นที่ต้องมีการจัดการทรัพยากรที่ดียังยืน

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “๕ ธันวาคม วันดินโลก” โดย กฤษฎา บุญยสมิต และ วาสนา เกตุแห่ง, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “หาหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงวันที่ในสัญญา” โดย รวิทร์ ชัยภักดิ์ภักดี กล่าวถึง กรม พ. ขอหาหรือในประเด็นว่า หากกรมฯ จะทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อ ๖ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและตรงตามข้อกำหนดในขอบเขตรายละเอียดของงาน (TOR) โดยขอแก้ไขวันที่ลงนามในสัญญาจากเดิม “ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม ๒๕๖๓...” แก้ไขข้อความใหม่เป็น “ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ...” การแก้ไขดังกล่าวจะทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ และสามารถแก้ไขข้อสัญญาดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “หมิ่นประมาททางแอปพลิเคชันไลน์” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนินทรลีลา และ ศลิษา อาจหาญ กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๖๔, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “เตรียมตัวสอบวิชาภาษาอังกฤษข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการผู้ช่วยปี ๒๕๖๕” โดย ดร.กนก จุลมนต์ กล่าวถึง การเตรียมตัวทำข้อสอบภาษาอังกฤษจากการศึกษาข้อสอบเก่าผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการผู้ช่วยช่วงปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ ฯลฯ, บทความ เรื่อง “การค้นหาความจริงในระบบไตสวนของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” โดย มนต์ชัย ชนินทรลีลา, ญัฐพงษ์ สมศักดิ์ และ พัทธิธรา ไชยนันท์พัฒน์ กล่าวถึง ความจำเป็นที่ต้องเตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามระบบไตสวนในเชิงรุกให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคดีได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างเสมอภาค รวดเร็ว และเป็นธรรม ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย ประเมศวร์ อินทรชุมนุม

พบกันใหม่ปี ๒๕๖๕

กฤษฎา บุญยสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๖

พิมพ์ที่ : บริษัท กรู๊สสยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐